

INSTITUTIONEN FÖR KOST-
OCH IDROTTSVETENSKAP

Tankar om simundervisning bland lärare i Idrott och Hälsa - en intervjustudie

Christer Bengtsson

Bild: <https://pxhere.com/en/photo/717496>

Magisteruppsats 15 hp

Program IKA201

Vt 2018

Handledare: Dean Barker

Examinator: Urban Carlén

Rapportnummer: VT18-A17

INSTITUTIONEN FÖR KOST- OCH IDROTTSVETENSKAP

Magisteruppsats 15 hp

Rapportnummer:	VT18-A17
Titel:	Tankar om simundervisning bland lärare i Idrott och Hälsa - en intervjustudie
Författare:	Christer Bengtsson
Program:	IKA201
Nivå:	Avancerad nivå
Handledare:	Dean Barker
Examinator:	Urban Carlén
Antal sidor:	34
Termin/år:	Vt2018
Nyckelord:	didaktik, vattenvana, simning, simundervisning, lärare i Idrott och Hälsa

Abstrakt

Bakgrund

Att kunna simma är för oss en självklarhet, ändå är drunkning en av de vanligaste dödsorsakerna hos barn och ungdomar globalt. Simundervisning i skolan rekommenderas i hela världen och är ett prioriterat område i den svenska läroplanen för grundskolan. Ändå saknas forskning om hur lärare i Idrott och Hälsa bedriver och tänker om simundervisning. Syftet med studien är att utforska hur lärare i Idrott och Hälsa arbetar med simundervisning och ta reda på hur de tänker om simundervisning i skolan.

Metod

Designen är en kvalitativ intervjustudie med semistrukturerade frågor. Urvalet är sex lärare i Idrott och Hälsa med erfarenhet av simundervisning i skolan. De arbetar i olika sociala, ekonomiska och kulturella områden på olika grundskolor i Göteborg och Mölndal stad. En kvalitativ innehållsanalys har genomförts, som resulterat i teman och kategorier.

Resultat

Teman som framkom vid intervjuanalysen var exempelvis framgångsfaktorer med kategorierna kunskap, planering och genomförande samt teman kommunikation, trygghet och otrygghet. Lärare i Idrott och Hälsa önskar mer kunskap, bättre planering med progression och bättre kommunikation. De berättar också om hur goda personliga relationer och kontinuitet skapar trygghet medan rädslan för att visa sig skapar otrygghet hos elever.

Slutsats

När lärare i Idrott och Hälsa intervjuas i denna studie understryker de att vattenvana är basen vid simundervisning och att den ger eleverna en grundtrygghet i vattnet. Genom enkla åtgärder kan kvalitén på simundervisningen i skolan förbättras. Dessa åtgärder är: kommunikation mellan lärare, elever och föräldrar, bättre planering med progression av simundervisningen och fortbildning för lärare i Idrott och Hälsa. Annan viktig kunskap som framkommer vid intervjuerna är vikten av trygghet för elever vid simundervisning. Lärare i Idrott och hälsa beskriver att elever kan känna obehag av att exponera sig inför andra och att en trygg simundervisning kräver kontinuitet och att eleven har förtroende för läraren.

Att arbeta strukturerat med att skapa trygghet och säkerhet i den utsatta miljö som simundervisning bedrivs i är en utmaning som behöver adresseras.

Innehållsförteckning

1. Introduktion.....	4
2. Bakgrund.....	4
2.1 Vattensäkerhet	4
2.2 Drunkning	5
2.3 Vattenvana	7
2.4 Simundervisning i skolan	7
2.5 Simkunnighet.....	8
2.6 Livräddning	9
2.7 Simteknik.....	9
3. Syfte och frågeställningar.....	10
4. Teoretisk utgångspunkt	10
5. Metod	11
5.1 Personliga utgångspunkter.....	11
5.2 Litteratursökning	11
5.3 Val av forskningsdesign	12
5.4 Urval	13
5.5 Datainsamling	14
5.6 Databearbetning och analys.....	15
5.7 Studiens tillförlitlighet.....	16
5.8 Etik.....	16
6. Resultat	16
6.1 Tema: Framgångsfaktorer.....	17
6.2 Tema: Kommunikation.....	20
6.3 Tema: Begränsningar.....	21
6.4 Tema: Trygghet	22
6.5 Tema: Otrygghet.....	23
6.6 Resultatsammanfattning	24
7. Diskussion.....	25
7.1 Resultatdiskussion	25
7.2 Metoddiskussion.....	28

7.3 Slutsatser och implikationer	30
Referenser.....	31
Bilaga 1	33
Bilaga 2.....	34

1 Introduktion

Drunkning är en av de vanligaste dödsorsakerna hos barn och ungdomar globalt, vikten av simundervisning i skolan rekommenderas både i internationella riktlinjer (WHO, 2014) och finns fastställt i den svenska läroplanen för grundskolan (Skolverket, 2011). Trots läroplanens mål och skolans ansvar att lära eleverna simma är 5 % av de svenska skolbarnen i årskurs 6 inte simkunniga (Skolverket, 2014). Många lärare i Idrott och Hälsa ser stora utmaningar och svårigheter i att genomföra simundervisning, en simundervisning som i många skolor är bristfällig och med allt fler elever som inte är simkunniga. Den här studien belyser simundervisningen i skolan och ger en viktig inblick i hur lärare i Idrott och Hälsa tänker kring simundervisningen, tankar kring säkerhet vid vatten, tankar kring skolans ansvar med simkunnighet som mål och hur man arbetar didaktiskt för att lära elever simma. Undervisning i simhall har andra utmaningar jämfört med annan skolundervisning. Det kräver mer logistik, undervisning genomförs i en miljö som för några är ovan och kraven på säkerhet är i extra fokus. Det breda syftet med studien är att ta tillvara erfarenheter från lärare i Idrott och Hälsa för att underlätta och förbättra simundervisningens kvalitet för många skolor i framtiden.

2 Bakgrund

Vatten ger möjlighet till arbete och sysselsättning, till fritidsaktiviteter, till nöjen och till lugn och ro, men vatten kan också vara livsfarligt och skoningslöst, många drunkningstillbud inträffar varje dag och varje drunkningsfall är sorgligt för de anhöriga och alla inblandade, till exempel sjöräddning och sjukvårdspersonal (Myndigheten för skydd och beredskap, 2013a). Vattenlandet Sverige har fint vatten i 96 000 badvänliga sjöar och en kustlinje på 250 mil. På vår fritid vistas svenskar ofta i och kring vatten, många åker ut med båten, tar familjen till stranden, fiskar, tar ett kvällsdopp eller åker skridskor vintertid. Att vara simkunnig är en trygghet och en nödvändig livförsäkring (SLS, 2018). I flertalet internationella studier om simning nämns drunkning och vattensäkerhet som livsviktiga områden att arbeta med, att kunna simma kan vara livsavgörande (WHO, 2014). Utifrån litteraturstudien har följande sju stora ämnesområden vuxit fram såsom mycket relevanta för den här studien; *vattensäkerhet*, *drunkning*, *vattenvana*, *simundervisning i skolan*, *simkunnighet*, *livräddning* och *simteknik*. Alla sju begrepp och områden bedöms tillföra viktiga kunskaper i sammanhanget. Nedan behandlas de sju ämnesområdena separat och mer noggrant, då informationen ger ökad förståelse för simundervisning i skolan. Ordningen bland redovisade stycken har valts utifrån ett progressionstänkande från en inledning med det preventiva arbetet, hur kan man reducera riskerna kring vatten, hur arbetar man med *vattensäkerhet*. Därefter sker en redovisning av *drunkning*, drunkningsstatistik och analyser ur tillgänglig statistik från olika delar av världen. *Vattenvana* kommer sedan att avhandlas, vattenvana är den inledande träningen och grunden till simkunnighet, därefter följer ett avsnitt med *simundervisning i skolan*. När grundläggande färdigheter redovisats fortsätter vi med kapitel om *simkunnighet* och *livräddning*, avslutningsvis redovisas *simteknik*.

2.1 Vattensäkerhet

En internationell rekommendation från WHO är att lära skolbarn grundläggande simfärdigheter och att lära ut vattenvett, kunskap hur man uppträder vid vatten, att lära ut faran med vatten och att undervisa om allmän vattensäkerhet, det är flera sätt för att öka

medvetenheten och förbättra vattensäkerheten (WHO, 2014). Världshälsoorganisationen arbetar mycket med drunkningsprevention och vattensäkerhet. WHO:s forskning och erfarenhet har visat att åtgärder såsom staket, hinder och skydd som sätts upp för att avgränsa vattnet kan vara livsavgörande. En pump är bättre än en öppen vattencistern, en minskad exponering vid farliga platser gör platsen mycket säkrare. Vuxennärvaro innebär minskad risk, att inrätta säkra platser såsom förskolor och barnvakt ger betydligt minskad olycksrisk. Några punkter som man arbetar efter i höginkomstländer för att öka vattensäkerheten är att uppmana anhöriga till uppsikt genom vuxennärvaro, att man använder flytväst och att livräddningsmaterial såsom livboj finns tillgängligt vid vatten, att varningsflaggor finns på badstränder, att man har badvakter med livräddande uppgifter samt att man har ett bra transportsystem till sjukhus (MSB, 2013b; WHO, 2014). Aktuell forskning och befintlig litteratur om simning och att överleva vid olyckor i vatten är omfattande. Man skriver bland annat om vikten av att minska risktagandet vid vatten och att undvika olyckor i samband med bad och simning (Langendorfer, 2011; Moran et al., 2012).

Sveriges Livräddningsällskap, SLS startade upp 1898 på grund av dålig vattensäkerhet och många drunkningstillbud i Sverige. SLS utbildade då simlärare och startade simundervisning, vilket sker än idag. I början på 1900-talet hade Sverige en befolkning på cirka fem miljoner invånare, simkunnigheten var inte speciellt utbredd och cirka 1100 personer drunknade varje år (Svenska Livräddningssällskapet, 2017). Sedan dess har mycket hänt avseende simkunnigheten i Sverige och simundervisning som sker både i separata simskolor och i Sveriges grundskolor.

2.2 Drunkning

Definitionen att drunkna fastställdes vid den första Världskongressen för drunkning (2002). Därav kommer även den svenska definitionen, drunkning är en process som resulterar i livshotande syrebrist efter immersion/submersion i vätska. Personen kan som resultat av detta avlida eller överleva med eller utan skador (WHO, 2014). Enligt WHO och Svenska livräddningssällskapet drunknade år 2012, 372 000 människor i världen, vilket är mer än en person varannan minut, dygnet runt. Det gör drunkning till den tredje vanligaste dödsorsaken i världen, hela 91% av drunkningsolyckorna inträffar i låg- och medelinkomstländer (WHO, 2014). Vid en drunkningsolycka blir oftast resultatet fatalt, utfallet är beroende av två faktorer: hur snabbt personen kommer upp ur vattnet och den hjälp som kan ges (WHO, 2014). Ser man till andelen drunkningstillbud i höginkomstländerna är minoriteter, fattiga och lågutbildade överrepresenterade. Yngre är mer utsatta än äldre för drunkning globalt sett, över hälften av alla som dör genom drunkning är under 25 år (WHO, 2014). Drunkning är den vanligaste dödsorsaken i Bangladesh för barn i åldern 1-4 år, hela 43 % av alla dödsfall där sker genom drunkning. Även i Sverige är drunkning den vanligaste dödsorsaken för barn i åldern 1-6 år. En nationell studie i Bangladesh fann att 80 % av de drunknade under fem år hittades inom 20 meter från hemmet, oftast drunknade de i en damm, därefter i diken och i vattenbehållare (WHO, 2014). En liknande studie i Indien fann att nästan 90 % av barnen som drunknat i åldern 1-12 år gjort det i ett förvaringskärl, i en brunn eller i en damm (WHO, 2014). Simkunnighet är ett sätt att förebygga drunkningsolyckor, det ger ett bra skydd i en olyckssituation vid vatten (WHO, 2014). Skillnader i simkunnighet kan hjälpa till att förklara varför vissa är utsatta för större risk att drunkna än andra. Förhållandet mellan simkunnighet, simundervisning och drunkningsrisk för yngre barn har varit föremål för flera utredningar (Moran et al., 2012). Barn är den del av befolkningen som är mest utsatta för drunkning. I Australien visar en studie att drunkning är huvudorsaken till dödsolyckor för barn i åldern 5-

14 (Birch, Matthews & Simpson, 2013). Under perioden 2006-2011 ökade drunkningsolyckorna i Australien med 68 % jämfört med tidigare femårsperiod. Orsakerna var främst tre enligt Royal Life Saving Australia: (1) bristande simkunskaper hos skolbarn, (2) bristande kunskaper hos eleverna om vattensäkerhet, (3) otillräcklig övervakning av föräldrar. Ett arbete påbörjades och pågår i Australien för att minska drunkningsolyckor i denna åldersgrupp (ibid.).

Risken att dö genom drunkning är den vanligaste dödsorsaken för barn i åldern 12-23 månader i USA och i många andra länder i västvärlden (Brenner et al., 2010). De såg också att små barn som börjar känna sig säkra tar större risker och att föräldrar som har simkunniga barn brister i uppmärksamheten kring barnen, både i och runt vatten (Brenner et al., 2010). En annan studie pekar på att simundervisning för barn i 1-4 års ålder ger en 88 % reduktion i drunkningsrisk (Brenner et al., 2010). Från 1970-talets Australien nämns flera studier som visar att 20-30% av de som drunknat var simkunniga (Brenner et al., 2010; Moran et al., 2009).

Det finns könsmissiga skillnader mellan män och kvinnor i drunkningssammanhang. Män överskattar sin simförmåga jämfört med kvinnor och män underskattar risker jämfört med kvinnor, det innebär att män drunknar och utsätter sig för större risker i vattensammanhang än vad kvinnor gör (Howland, Hingson, Mangione, Bell & Bak, 1996). Män löper dubbelt så stor risk som kvinnor att drunkna och alkohol är en stor riskfaktor speciellt för vuxna (WHO 2014). I en studie som gjordes på Nya Zeeland på ungdomar i åldern 15-19 år fann man att fler pojkar än flickor överskattade sin simkunnighet och att fler pojkar än flickor underskattade drunkningsrisker (Moran, 2006).

I Sverige drunknar enligt Svenska livräddningssällskapet (2017) i genomsnitt en person var tredje dag. Bland vuxna inträffar fyra av tio drunkningsolyckor från båt, av de omkomna i drunkningsolyckor är 83 % män och majoriteten mellan 50 och 79 år. Orsaken kan vara att män har riskfyllda intressen såsom att vistas ensamma på sjön under båtfärd, man fiskar med nät och spö, man kör motorbåtar fort och i dåligt väder, flytväst användandet kan vara sämre och man dricker även alkohol i samband med vistelse vid vatten (Svenska Livräddningssällskapet, 2017; MSB, 2013a). Flest drunkningsolyckor i Sverige inträffar under sommarmånaderna från april till september med en klar topp i juli månad. Risken för nedkyllning under resten av året är stor och chansen för överlevnad minskar. En varm sommar drunknar fler människor än en kall sommar, då fler exponerar sig vid hav och sjöar (MSB, 2013a). Drunkning är den vanligaste dödsorsaken i Sverige bland barn i åldern 1-6 år (Svenska livräddningssällskapet, 2014). Det är ett samhällsproblem att så många inte kan simma, det gör att vi måste fundera över nya undervisningssätt och hitta nya vägar och möjligheter att utveckla skolornas simundervisning. Statistiskt har drunkningsfrekvensen minskat något i Sverige tack vare simundervisningen, men med varma somrar ökar antalet olyckor (Svenska livräddningssällskapet, 2017). Cirka 10 barn drunknar om året i Sverige, en tredjedel av dödsfallen sker vid badplatser och en trolig orsak är att övervakningen brustit. Drunkningsolyckorna bland de yngsta sker nära hemmet, av de tio drunknade barnen är det cirka 20 procent som är barn i förskoleåldern och som har drunknat i pooler, dammar och närliggande vattendrag. till exempel i badkar, damm eller i en pool (MSB, 2012; Rosengren, 2016). Av de drunknade barnen i förskoleåldern är barn med ensamstående förälder överrepresenterade enligt statistiken, det indikerar brister i övervakningen (MSB, 2012). Pojkar är överrepresenterade bland de drunknade förskolebarnen, då pojkar är mer rörliga och lämnar hemmet och närmiljön i större omfattning än flickor (MSB, 2012). Inget barn i

undersökningen drunknade i samband med båtfärd, vilket indikerar, god uppsikt och ett bra användande av flytväst (MSB, 2012). Det drunknar fler barn än förväntat med utomeuropeiskt ursprung, Iran och mellanöstern är överrepresenterade, det kan indikera låg simkunnighet och dåliga kunskaper om vattensäkerhet (MSB, 2012). Ungefär hälften av de barn som drunknar i Sverige är mellan noll till fyra år, i den åldern kan få barn rädda sig själva (Rosengren, 2016).

2.3 Vattenvana

Vattenvana är att människor tränar och utvecklar en känsla för vatten genom att de utforskar olika och möjliga rörelser i vattnet. Vattenvaneträningen bidrar till att människor lär sig att simma. Begreppen *vattenkompetens* eller *vattenvana* används synonymt och beskriver de *vattenfärdigheter* människor tränar upp innan de lär sig att simma (Magias & Pill, 2013; Light & Wallian, 2008; Langendorfer, 2012). Vattenvana definieras även av Moran med flera (2012) som nämner vikten att kunna de olika momenten som att flyta, dyka och att kunna olika rörelser i bröst och ryggläge. Amerikanska Röda Korset lär ut fem basfärdigheter i vattenkompetens för ökad säkerhet i vatten, man lär sig: att andas, att flyta i mag- och ryggläge, att vända sig, att göra riktningförändringar (American Red Cross, 1977). Samma basfärdigheter återfinns i den svenska simningens ABC det vill säga d.v.s. vattenvana enligt Svenska simförbundet (2018) att förflytta sig i vatten, andas, doppa, glida, balansera flyta, rotera och hoppa. Vattenvana från förhållanden med inomhuspool med varmt vatten går inte att överföra till de annorlunda förhållanden som kan råda utomhus med öppet kallt vatten och kanske även med vågor (Langendorfer, 2015; Quan et al., 2015; Kjendlie, 2013). Vattenvana kan beskrivas som att utveckla en känsla för vatten och utforska möjliga rörelser i vattnet, vilket bidrar till att lära sig simma (Light, & Wallian, 2006). Begreppet vattenvana är ett omfattande uttryck som beskriver vattenfärdigheter och kunskaper i vatten (Magias & Pill, 2013). Vattenvana definierades av Moran med flera (2012) som att kunna, flyta, dyka och att kunna simma i bröstläge och på rygg. Ibland i babysimsammanhang ligger fokus på att göra barnet vattensäkert, att kunna rotera från mage till rygg och att kunna flyta på rygg med fri andning (Rosengren, 2016). God vattenvana är grunden när man ska lära sig att simma. Vattenvana får man genom att regelbundet vistas och träna i vatten och genom att träna på att utföra olika centrala moment. Vattenvaneövningar tränas kontinuerligt vid simundervisningen i skolan det är inget som man bara tränar inledningsvis som nybörjare utan det behöver tränas fortlöpande.

2.4 Simundervisning i skolan

Vid en historisk återblick av simundervisningen i svensk skola ser vi starten med 1919 års läroplan, Undervisningsplan för rikets folkskolor, där utövandet av simning nämns för första gången. Det skrevs att simningen, den borde bedrivas ”... där förhållandena sådant medgiva”. Mål och syfte med simundervisning framgick inte. 1947 års anvisningar, utvecklade 1919 års läroplan och en förbättring på simundervisningen inleddes (Kraepelien, 2014). Skolöverstyrelsen angav simkunnighetskrav, ett simkunnighetsprov skulle genomföras och på betyget skulle elevens simkunnighet framgå. Under 1950- och 1960-talen fortsatte utvecklingen av simundervisning i skolan. 1969 års läroplan var betydelsefull för simundervisning i skolan. Målet med skolans simundervisning var att alla elever skulle bli simkunniga, med undantag för fysiska och psykiska handikapp. I planen fanns krav på längd och simsätt för respektive årskurs. De skolor som inte hade närhet till simhall uppmanade elever till simning och simundervisning vid andra tillfällen, vid lov t.ex. kunde man då få med sig ett simintyg och visa upp (Kraepelien, 2014). 1980-års läroplan minskade utrymmet för

simundervisningen, simprov skulle genomföras som tidigare, men inga anvisningar fanns och tydligheten från 1969- års läroplan var borta. I LPO94 fortsatte otydligheten avseende simundervisningen enligt Kraepelien (2014), det framgick att eleverna skall kunna simma i slutet av det femte skolåret samt hantera nödsituationer vid vatten.

Babysim startar från tre månaders ålder och pågår till två års ålder, i vattnet kan barnet snabbt lära sig att ta sig fram. Babysim som modern variant startade på 1960-talet ungefär samtidigt i USA, Australien och Tyskland (Rosengren, 2016). När barnet är två år finns fortsättningen Minisim som pågår till fyra års ålder, man gör olika vattenövningar och tränar motorik och balans och är en bra förberedelse för simskolan som startar vid fyra års ålder (Mölnads Allmänna SimSällskap, 2018). Simundervisning startas från fyra års ålder, tidigare är barn generellt sett inte tillräckligt motoriskt utvecklade (Langendorfer et al., 2009). I Australien tycker man att *Primary school* är en idealisk tid att lära barn simma och ge dem kunskaper i vattensäkerhet. Barnen är då mottagliga att lära nya färdigheter och blir mindre benägna att utsätta sig för risker (Birch et al., 2012). Studier från USA visar att barn i förskoleåldern kan lära sig grunderna i simning. American Academy of Pediatrics rekommenderar att starta simundervisning vid fem års ålder. Mellan 5-10 miljoner förskolebarn är inskrivna varje år i simundervisning, det motsvarar 25 % av åldersgruppen. I Parker och Blanksbys studie fann man få fördelar med att börja simundervisning före fyra års ålder (Brenner et al., 2010). Man startade med simundervisning i Victoria i Australien på 1950-talet i övriga delen av Australien började man på 1970-talet. Höga drunkningstal föll signifikant efter införandet av simundervisning och man såg skillnad inom landet med tanke på införandet (Brenner et al., 2010). I Sverige erbjuds simundervisning på fritiden för barn från fyra års ålder. Tidig start med simträning har setts som en framgångsfaktor för att lära sig simma. Det finns ett tydligt samband mellan att starta med simundervisning i tidig ålder och att vara simkunnig i år 6 (Skolverket, 2014).

Aktuell internationell forskning om skolans simundervisning och Idrottslärares tankar om simundervisning är ett förhållandevis tomt fält. Lärare i idrott behöver utveckla nya tekniker för att effektivisera sin simundervisning, då antalet tillfällen med undervisning i simhallen är begränsat, för ökad måluppfyllelse krävs att lärare höjer kvalitetsnivån på undervisningen (Yermahanova, 2016).

Simundervisningen pågår för fullt i grundskolorna, men den sker på olika sätt i Sverige. I Kungsbacka kommun används badhusets personal för simundervisning, i Mölnads stad och Härryda kommun hyr skolan centralt in simlärare från simklubben, men framförallt genomför idrottslärare i Sverige sin egen simundervisning. Det är dock mycket tidskrävande att träna en osäker nybörjare i vatten till att bli en vattenvan simmare och tid är en bristvara i skolans verksamhet. Simundervisning i skolan består av träning av vattenvana, simträning, test av simkunnighet och livräddningsmoment.

2.5 Simkunnighet

Att lära sig simma tar tid och det är en process, men vad innebär det att vara simkunnig? Det finns ingen internationell gemensam förklaring eller definition av att vara simkunnig ofta nämns det att människor kan simma en speciell sträcka eller distans. Livräddningssällskap i olika länder runt om i världen etablerar godtyckliga avstånd för att bedöma kompetensen simkunnig. Vanliga distanser som nämns i att vara simkunnig ligger mellan 25 till 200 meter (Moran et al., 2012; Langendorfer, 2012). Att enbart använda begreppet att vara simkunnig ifrågasätts av Langendorfer och Bruya (1995), Moran et al., (2012) samt av Brenner et al.,

(2006). Istället vill de använda begreppet *vattenvan*, i det begreppet anser de att simkunnighet är en del, men för att förebygga drunkning räcker det inte bara att vara simkunnig, utan man måste även ha andra vattenvanefärdigheter som att kunna flyta för att möjliggöra andning, att kunna utföra rörelser som möjliggör förflyttning och riktningförändringar, att vara trygg i och kunna vila i vattnet (Langendorfer, 2012). Simkunnighet är en färdighet hos barn och vuxna som kan minska och förebygga antalet drunkningsolyckor, det är ger ett bra skydd i en olycksituation vid vatten (WHO, 2014). Vid en studie i USA och i västvärlden såg man att simkunnighet skyddade mot drunkning. Bland yngre barn fanns det fler simkunniga i den genomsnittliga åldersgruppen än vad det fanns simkunniga i gruppen med drunkningsoffer (Brenner et al., 2010). I Australien bor 90% av befolkningen nära kusten, de lever sina liv vid vattnet, att lära sig simma tidigt är viktigt, det blir en livsstil (Rosengren, 2016). Den allmänna definitionen för simkunnighet i Sverige lyder: ”Simkunnig anses den vara som kan falla i vattnet, få huvudet under ytan och efter att åter ha tagit sig upp till ytan, kan simma 200 meter på djupt vatten varav 50 meter på rygg” enligt Eva Kraepelinen–Strid i *Idrottsdidaktiska utmaningar* (2007, s. 164). Simkunnighetsdefinitionen bygger på forskning som gjordes på 1990-talet av Robert Stallman vid Norges idrottshögskola (Svenska simförbundet, 2018). Det är inskrivet i Skolverkets läroplan (2011) att elever ska kunna simma 200 meter, varav 50 på rygg för att få godkänt i ämnet Idrott och Hälsa i årskurs 6, trots det kan 5 % av de svenska eleverna i årskurs 6 inte simma. Det innebär att cirka 4500 elever varje år i sjätte klass inte kan simma, det är en stor säkerhetsrisk och ett samhällsproblem (Skolverket, 2014). Av eleverna i årskurs 5 är 8.3% av eleverna inte simkunniga. Simkunnighet i Sverige har förändrats över tid och i nuläget går simkunnigheten ner åter igen (MSB, 2012). Simkunnighet är en social, ekonomisk och kulturell fråga. Alla föräldrar har inte sociala och ekonomiska förutsättningar till att lära sitt barn simma, och simskolan innebär en kostnad som alla familjer inte kan bära. Det finns även kulturer där simkunnighet är ovanligt. Skolans uppdrag är att ge alla barn lika förutsättningar avseende simkunnighet (Skolverket, 2011).

2.6 Livräddning

I samband med simundervisning i skolan tränas livräddning, för att få upp vanan med räddningsmateriel och få med ett säkerhetstänkande. Det inträffar tyvärr situationer där livräddaren drunknar, därför är det viktigt att lära säker livräddningsteknik. I Australien drunknade 15 livräddare under åren 2002-2007 när de försökte rädda drunknande barn (WHO, 2014). Ett säkert agerande vid en livräddningssituation kan vara att man inte går i vattnet utan att man livräddar från land genom att kasta i ett rep, en livboj eller dylikt (WHO, 2014). Livräddning och första hjälpen på olycksplatsen måste ske omedelbart för att ge bra effekt. Kunskaperna hos befolkningen måste höjas, i låg och medelinkomstländer med sämre utbildningsnivå krävs nationella utbildningsprogram för att skapa bättre förutsättningar. Traditionella sätt att bota, såsom att gnida in offret med salt eller aska och även religiösa riter försämrar möjligheterna till överlevnad, att lära befolkningen effektiv hjärt- och lungräddning, HLR är viktigt (WHO, 2014). I läroplanen skriver skolverket att eleven har som uppnåendemål i slutet av skolår 6 ”hantera nödsituationer vid vatten med hjälpredskap under olika årstider” (2011, sid 54).

2.7 Simteknik

I simundervisningen världen över finns det skillnader, en stor skillnad är att man i större delen av Europa, Asien och Japan lär ut bröstsim som första simsätt. I USA, Canada och i Australien lär man ut bröstcrawl som första simsätt (Langendorfer, 2013). Traditionen i USA

med bröstcrawl kommer från 1920-talet och från den Olympiske simmaren Jonny Weismuller som spelade in flera populära filmer som Tarzan. Det finns både fördelar och nackdelar med att lära ut bröstsim respektive bröstcrawl som första simsätt. Båda simsätten har sina svagheter och förtjänster, kritiken mot bröstsimmet är att bensparken och koordinationen av rörelser är svårt och utmanande att utföra. Kritiken mot bröstcrawl är svårigheter att återhämta sig och att klara av roterande inandning (Langendorfer, 2013). Det finns fördelar att lära ut båda simsätten simultant och parallellt, man utvecklar sina grovmotoriska färdigheter, man blir bäst på ett simsätt och det kommer att skilja mellan individer (Langendorfer, 2013).

Kunskap finns om de olika ämnena, vattensäkerhet, drunkning, vattenvana, simundervisning i skolan, simkunnighet, livräddning och simteknik, men området hur lärare i Idrott och Hälsa tänker om simundervisning är outforskat. Simundervisning i skolan är därför otroligt viktigt att utforska. Att använda sig av idrottslärares erfarenheter för att öka kunskapen känns naturligt. Den här studien är ett försök till att höja kvalitetsnivån på simundervisningen i skolan och studien ger förhoppningsvis fler simkunniga elever i framtiden.

3 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att utforska hur lärare i Idrott och Hälsa arbetar med simundervisning och ta reda på hur de tänker om simundervisning i skolan. De specifika frågorna som kommer att leda den här studien är:

- (1) Hur tänker lärare i Idrott och Hälsa om simundervisningen?
- (2) Vilka utmaningar möter lärare i Idrott och Hälsa i simundervisningen och hur arbetar de för att lösa problem som uppstår?
- (3) Vilka framgångsfaktorer ser lärare i sin simundervisning?

4 Teoretisk utgångspunkt

Studiens teori har utgångspunkt i ett sociokulturellt perspektiv. Det sociokulturella perspektivet förklarades först av Lev Vygotskij (1896-1934). Undervisning och lärande ses som processer i ett sociokulturellt perspektiv. Det innebär att lärande sker i ett samspel mellan individer i handlingar och relationer i sociala och kulturella sammanhang (Säljö, 2014). Människans kunskap utvecklas genom biologisk mognad och genom verbal och kroppslig kommunikation, det vill säga i ett socialt samspel med andra. Biologisk mognad betyder att den enskilde lär sig att kontrollera sin kropp och kroppsliga funktioner (Säljö, 2014). I den här studiens sammanhang kan biologisk mognad och verbal kommunikation kopplas till att eleven vid simundervisning lär sig att simma genom deltagande med andra simkunniga, men också andra som lär sig simma. Eleven måste kontrollera sin kropp och sina rörelser, vilket sker genom träning och kommunikation med inblandade lärare och elever.

Enligt Vygotskijs proximala utvecklingszon behöver en elev hjälp i sin lärandeprocess till exempel av en lärare för att klara nya moment på egen hand. Hjälpen kallas mediering, vilket innebär den hjälp eleven behöver för att utveckla sina kunskaper och färdigheter till nya kunskaper (Imsen, 2009). Den proximala utvecklingszonen är där eleven kan utvecklas mest,

det vill säga där utmaningarna är realistiska. Om utmaningen är för svår kan eleven inte ta till sig den nya kunskapen (Imsen, 2009). I simundervisningen kan det kopplas till att eleven behöver en stabil grund, att eleven är trygg i vattnet och tillräckligt vattenvan innan man gör svåra moment såsom att lära sig ryggcrawl och bröstcrawl.

Ett situerat lärande innebär att lärandet sker genom att en individ deltar i en särskild situation. Individen agerar i situationen och samverkar med de personer och miljön som finns omkring (Säljö, 2014). Undervisning i simhallen skiljer sig från annan undervisning i skolan eftersom eleven befinner sig i en miljö som för många kan upplevas som ovan. För att bli simkunnig behöver eleven delta i simundervisning och träna i avsedd miljö vid upprepade tillfällen. Här finns också aspekter av skillnaden mellan att träna simning i simhall och utomhus på öppet vatten.

5 Metod

I detta avsnitt kommer egna utgångspunkter att presenteras för att motivera val av forskningsdesign. Därefter kommer urval av informanter att beskrivas och hur genomförandet av intervjuerna har skett. Genomförande av intervjuer och textbearbetning med tillhörande analys beskrivs ingående. Metodavsnittet avslutas med att etiska aspekter i den empiriska studien presenteras.

5.1 Personliga utgångspunkter

Författaren arbetar som lärare i Idrott och Hälsa på lågstadiet och mellanstadiet i Mölndals stad och har mångårig erfarenhet av att bedriva simundervisning i skolan undervisa elever i simning i grundskolan. En del i tjänsten är att agera samordnare för skolornas simundervisningen i Mölndals stad. I uppdraget ingår samarbete mellan Mölndals stads skolförvaltning, stadens grundskolor, Mölndals Allmänna SimSällskap (MASS) den lokala simföreningen och stadens simhall. Ett stort intresse finns i alla tidigare nämnda organisationer för att utveckla skolornas simundervisning där det finns ett stort yrkesprofessionellt engagemang. Författaren har också en deltidstjänst på Göteborgs Universitet på Institutionen för kost och idrottsvetenskap där undertecknad undervisar blivande idrottslärare i bland annat simning. De personliga utgångspunkterna får betydelse i den empiriska studien genom valet av ämne, de semistrukturerade frågorna är delvis kopplade till egna erfarenheter och iakttagelser samt de följdfrågor som avgör djup och riktning vid intervjuerna kan givetvis influeras av mina egna uppfattningar och upplevelser. Egna erfarenheter som kan beskrivas är både från egen undervisning av mellanstadieelever samt egen undervisning av lärarstudenter. Både vid egen undervisning och då lärarstudenter genomför undervisning som jag observerat, kan man uppleva en variation av didaktiska utmaningar som uppkommer vid simundervisning i simhallen. Både vid observation och egen undervisning upplever jag framgångsfaktorer och begränsningar, vilket ofta är föremål för diskussion kollegor emellan.

5.2 Litteratursökning

Databaser som användes för sökning av litteratur var ERIC, Education Research Complete och SportDiscus. Vid sökning användes sökorden *swim**, *acquatic sports*, *physical education teacher* och *physical education*. Vid de olika sökningarna i databasen ERIC blev det ett antal

träffar (29+11+3+24+10+2). Efter att ha läst igenom samtliga abstract valdes en relevant artikel, den fanns med på samtliga sökningar. Vid sökning i databasen Education Research Complete blev det 32 träffar, samtliga abstract lästes igenom och sju relevanta artiklar valdes. Vid sökning i databasen SportDiscus erhöles fyra träffar och ingen artikel valdes. För att se sökning i olika databaser se tabell 1. Totalt åtta artiklar valdes, utifrån dessa artiklars referenslistor identifierades flera relevanta artiklar om simning och drunkning. Slutligen genomfördes en sökning på författarna till de åtta artiklarna och sökordet swim*, vilket säkerställde de mest relevanta artiklarna. Det totala antalet artiklar blev 21 stycken, senare har ytterligare två artiklar påträffats och tillförts pågående arbete.

Tabell 1. Litteratursökning i databaser (*dubletter)

Datum	Databas	Sökord/ Avgränsning	Antal träffar	Lästa abstracts	Urval/ Totalt
24/11-17	ERIC	Swimming Peer review, fulltext	29	29	1
24/11-17	ERIC	Swimming, physical education Peer review, fulltext	11	11	1*
24/11-17	ERIC	Swimming and PE teacher	3	3	1*
24/11-17	ERIC	Aquatic sports Peer review, fulltext	24	24	1*
24/11-17	ERIC	Aquatic sports, PE Peer review, fulltext	10	10	1*
24/11-17	ERIC	Aquatic sports, PE teacher Peer review, fulltext	2	2	1*
27/12-17	Education research complete	Swim*, physical education Peer review, fulltext, 2010 -	32	32	7
27/12-17	SportDiscus	Swim*, PE teacher Peer review, fulltext, 2010 -	52	52	7*
27/12-17	SportDiscus	Swim*, PE, PE teacher Peer review, fulltext, 2010 -	4	4	4*

5.3 Val av forskningsdesign

Vald forskningsdesign är kvalitativ innehållsanalys enligt Graneheim och Lundman (2004). Kvalitativ innehållsanalys fokuserar på tolkning av texter, där tolkning kan ske på olika nivåer. Medan kvantitativ forskning vill närma sig den objektiva sanningen, så vill kvalitativ forskning se sanningen i betraktarens ögon, som då kan ses som en subjektiv sanning. Det kvalitativa synsättet ser på världen som komplex, kontextberoende, konstruerad och subjektiv (Granskär & Höglund-Nielsen 2008). När man tolkar en text baserad på en intervju bör man vara medveten om informantens historia, livsvillkor och kultur. Flera tolkningar blir möjliga och olika tolkningar kan bli lika sanna. Den metodologiska ansatsen är induktiv, vilket är motsatsen till deduktiv där en teori, hypotes eller modell ska bevisas vara sann eller falsk. Vid en induktiv analys sker en förutsättningslös textanalys. Det gör att man inte kan förutbestämma vilka problem som dryftas i intervjuerna. Det som uppenbarar sig tas tillvara och analyseras. Många kvalitativa analysmetoder har en filosofisk grund, medan den kvalitativa innehållsanalysen har oklar ontologisk och epistemologisk grund. Ontologi handlar om synen hur verkligheten är beskaffad, epistemologi svarar på vad är kunskap och var den kommer ifrån (Granskär & Höglund-Nielsen 2008). Den här studiens forskningsdesign

kvalitativ innehållsanalys är vald för att undersöka hur verkligheten är beskaffad vad gäller idrottslärares simundervisning.

Kvalitativ analys kan ge svar på uppsatsens problemformuleringar eftersom det är delvis okänt vad som påverkar simundervisning i positiv respektive negativ riktning. Samtidigt är kvalitativ analys också en lämplig metod att fånga upp inte tidigare belysta uppfattningar och problem. Genom att handplocka informanter med god kunskap och lång erfarenhet om ämnet kan de bistå med kunskap, uppfattningar och erfarenhet om simundervisningens utmaningar och genomförande i dagens grundskola.

Med den kvalitativa forskningsintervjun önskar forskaren förstå världen ur de intervjuades synvinkel och tar fram innebörden av människors levda erfarenheter (Kvale & Brinkman, 2017). Intervju är ett samtal med en förutbestämd struktur och ett bestämt syfte. Intervjuresultatet är ett socialt samspel och slutprodukten är en gemensam produkt mellan intervjuperson och intervjuaren. Målet med intervjun är att skapa beskrivningar av intervjupersonen och dennes situation i syfte att tolka det beskrivna och få fördjupad kunskap (Kvale & Brinkman, 2017). En semistrukturerad intervju söker beskrivningar av informantens uppfattningar, där man sedan tolkar innebörden och beskriver fenomen. Vid en sådan intervju ställs flera öppna frågor enligt en viss struktur i den intervjuguide som forskaren skapat. Intervjuaren beskriver inte sin egen ståndpunkt utan bekräftar informantens svar, ställer fördjupande vid behov och leder intervjun vidare enligt en förutbestämd röd tråd om ett antal uppställda teman om ämnet (Kvale & Brinkman, 2017).

5.4 Urval

Under hösten 2017 rekryterades lärare i Idrott och Hälsa för att medverka som informanter i en pilotintervju och till huvudstudien. Sex lärare i Idrott och Hälsa från olika grundskolor i Göteborg och Mölndals deltog i studien, se tabell 1. Urvalet baserades delvis på ett strategiskt urval (Kvale & Brinkman, 2017). Det strategiska urvalet baserades på att skolor med olika typer av upptagningsområden där sociala, ekonomiska och kulturella skillnader förekommer mellan skolorna. Informanterna undervisar elever i åldersgrupper från mellanstadiet till högstadiet. Urvalet baserades delvis också på lärare i mitt yrkesmässiga nätverk, ett så kallat bekvämlighetsurval. Bekvämlighetsurvalet utgick från att informanterna skulle ha god kunskap om och erfarenhet av simundervisning i grundskolan och att informanterna skulle ha god förmåga att dela med sig av sina uppfattningar. Inklusionskriterier, för de aktuella lärarna var att de var lärare i Idrott och Hälsa i pågående arbete och med erfarenhet av simundervisning i skolan. Lärarna skulle också ha möjlighet och intresse av att delta i studien. Slutligen skulle lärarna undervisa elever i kommunal grundskola årskurs 3-9 där eleverna har varierande färdighetsnivå i simkunnighet. Informanterna var två kvinnor och fyra män i åldern 27-51 år, se tabell 1. Informanterna hade arbetat som lärare i Idrott och hälsa i tre – tjugo år och de arbetade i elevgrupper med varierande simkunnighet, bedömning av simfärdighet, se tabell 2.

Tabell 2. Lärare i Idrott och Hälsa som deltog i studien

Stad, stadsdel	Pseudonym, ålder, undervisat i n år	Undervisar	Kön	Bedömd nivå på elevgruppens simkunnighet
Mölndal (Källered)	Lars 29 år, undervisat i tre år	Mellanstadiet	Man	Låg
Göteborg (Hisings Backa)	Sven 50 år, undervisat i tjugo år	Högstadiet	Man	Låg
Göteborg (Lundby)	Sara 27 år, undervisat i fyra år	Högstadiet	Kvinna	Låg
Göteborg (Majorna)	Per 44 år, undervisat i tjugo år	Mellanstadiet	Man	Medel
Mölndal (Källered)	Erik 47 år, undervisat i arton år	Högstadiet	Man	Hög
Göteborg (Torslanda)	Elin 51 år, undervisat i tjugo år	Högstadiet	Kvinna	Mycket hög

5.5 Datainsamling

Informanterna informerades via e-post, där de fick ett missivbrev om studien (se bilaga 1). Deltagandet i intervjun var frivilligt och kunde avbrytas närhelst informanten så önskade.

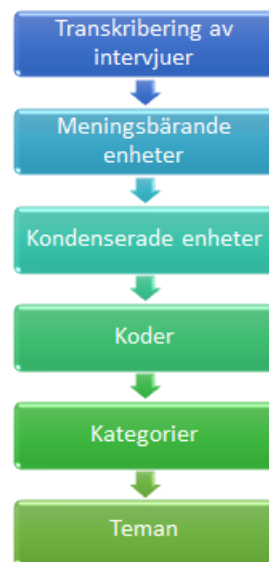
En kvalitativ intervjustudie har genomförts med semistrukturerade frågor. En intervjuguide upprättades för att underlätta intervjuernas genomförande (se bilaga 2). En intervjuguide kan bistå med fördjupande frågor för att förstärka informantens berättelse (Kvale & Brinkman, 2017). Intervjuguiden är ett manus för intervjuscenen och kan vara mer eller mindre strukturerat, det kan innehålla de ämnen som ska behandlas och det kan vara detaljerat formulerade frågor (Kvale & Brinkman, 2017). Syftet med intervjuguiden var att säkerställa att informanternas erfarenheter om simundervisning i skolan skulle framkomma. Med semistrukturerade frågor avses att man utgår från frågeområden istället för detaljerade frågor, samtalen blir mer naturligt och mindre styrt från intervjuaren. Orsaken till semistrukturerade frågor var att det tillåter mig som intervjuare att vara flexibel avseende ordningsföljd och uppföljningsfrågor i syfte att ge informanten utrymme att berätta fritt om sina erfarenheter (Kvale & Brinkman, 2017). En viktig del av intervjun äger rum innan intervjun börjar (Kvale & Brinkman, 2017). Studiens frågeställningar ligger till grund vid planeringen av intervjuundersökningen. De öppna frågorna kompletterades med följdfrågor, som skulle hjälpa till att fördjupa och bekräfta informanternas svar. En pilotintervju genomfördes med en kollega som är lärare i Idrott och Hälsa och som undervisar i simning. Vid pilotintervjun testades frågorna och intervjutekniken tränades. Justeringar gjordes i intervjuguiden där fler frågor lades till efter pilotintervjun, då några saker behövde förtydligas och flera följdfrågor lades till för att få samtalen att flyta bättre.

Sex djupintervjuer genomfördes på informanternas arbetsplats eller på plats som informanten föreslog. Fyra av intervjuerna genomfördes på informanternas arbetsplats medan i två fall valdes annan plats för intervju, i hemmet och på en restaurang. Målet var att intervjun skulle ske på en lugn och tyst plats, vilket inte lyckades vid en intervju. Intervjun spelades in på mobil, vilket senare underlättade utskrifter med följande databearbetning och analys.

5.6 Databearbetning och analys

Analysen som genomförts av det transkriberade materialet utvecklar samtalen från intervjuerna och innebörder ges möjligheter att vidgas (Kvale & Brinkman, 2017).

En kvalitativ innehållsanalys av intervjusvaren har genomförts enligt Graneheim och Lundman (2014). En kvalitativ innehållsanalys sker i flera steg enligt texten nedan, vilket kan ses i förenklad form i figur 1:

Figur 1. Innehållsanalys enligt Graneheim och Lundman

En mer djupgående beskrivning av analysen finns beskriven i de sex stegen nedan:

1. **Transkribering:** Intervjuerna transkriberades ordagrant i nära anslutning till intervjun. Det transkriberade materialet omfattar 44 sidor, där den kortaste intervjun gav åtta sidor och den längsta intervjun gav fjorton sidor bearbetat material. Intervjuerna färgkodades utefter varje enskild informant och kopierades upp i två exemplar, ett med intervjun i sin helhet och ett med utrymme för att stryka under och klippa i.
2. **Meningsbärande enheter:** Inledningsvis lästes varje intervju igenom i sin helhet flera gånger för att få en känsla för helheten. Hela intervjuer var föremål för reflektion och analys och ingen del av texten exkluderades vid analys. Vid genomläsning av intervjutext skedde sedan en kombination av att läsa delar av texten och hela texten. I nästa steg plockades meningsbärande enheter i form av citat ur texten. Intressanta citat ströks under. Forskningsfrågorna påverkade val av meningsbärande enheter. Vid urval av citat låg frågeställningar och syfte framme på skrivbordet för att säkerställa att forskningsfrågorna fick rätt fokus. Även intressanta citat som inte direkt berörde frågeställningarna togs med vid urvalet av citat. Det är viktigt att de meningsbärande enheterna är tillräckligt omfattande så att sammanhanget framgår, annars kan materialet feltolkas. Samtidigt kan meningsbärande enheter bli för långa och man riskerar då att citatet omfattar flera kategorier. Under analysen är det viktigt att forskaren inte passerar rakt igenom texten och analysprocessen utan hellre går fram och tillbaka i ett växelspel mellan helhet och delar. De meningsbärande enheterna klipptes sedan ur texten.

3. Kondenserade enheter: De meningsbärande enheterna sammanfattades till kondenserade enheter, som skrevs på baksidan av det urklippa citatet. Den kondenserade enheten ska bevara innehållet från de meningsbärande enheterna, men skrivs med färre ord.
4. Koder: De kondenserade enheterna fick sedan en kort kod, vilket skrevs som ett eller ett par ord.
5. Kategorier: Koderna sorterades i fjorton kategorier med liknande budskap. Flera kategorier kan tillsammans bilda ett tema. Kategorierna kan även delas upp i underkategorier om huvudkategorin är lämplig att dela upp i flera undergrupper.
6. Teman utgör studiens resultat vilket beskrivs mer utförligt nedan.

5.7 Studiens generaliserbarhet

Generaliserbarhet utgår ifrån att diskutera vem resultatet gäller för. Gäller resultatet bara för de som ingått i studien, eller kan undersökningens resultat generaliseras till en större grupp (Bryman, 2011). Den här studiens generaliserbarhet bedöms utefter fyra kriterier det vill säga trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet och objektivitet (Bryman, 2011). Trovärdighet innebär att alla regler följts under forskningens gång, att en god forskningssed har tillämpats, det vill säga att arbetet har en genomgående vetenskaplig grund (Bryman, 2011). Överförbarhet, i kvalitativa studier fokuseras på kontexten och/eller det fenomen som studeras, det studerade överförs till faktiska resultat (Bryman, 2011). Pålitlighet innebär att någon har följt och granskat arbetets gång och i det här fallet har handledaren granskat material och följt studien genom hela processen (Bryman, 2011).

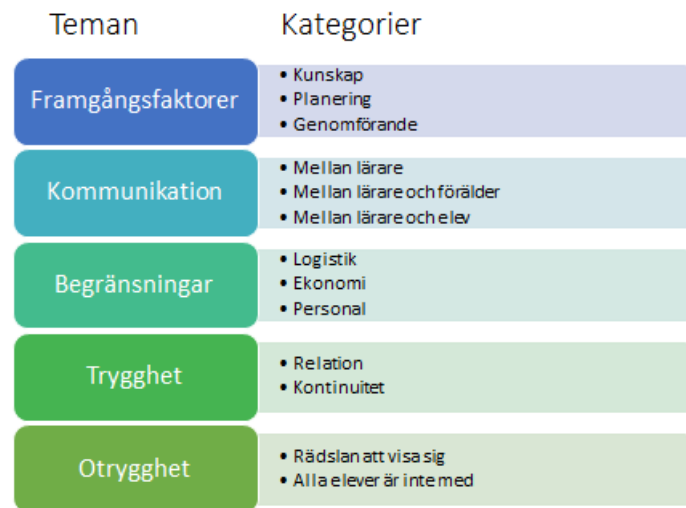
5.8 Etik

De forskningsetiska principerna finns som riktlinjer för hur forskare och uppgiftslämnare ska skydda individer som deltar i undersökningar (Vetenskapsrådet, 2017). De fyra olika huvudkraven är: Informationskravet, Samtyckeskravet, Konfidentialitetskravet och Nyttjandekravet. Informationskravet och Samtyckeskravet har studien uppfyllt genom att sända ut ett informationsbrev till deltagarna (se bilaga 1). Informerat samtycke betyder att forskaren informerar personerna som ska intervjuas om syftet med undersökningen och hur upplägget är tänkt. Informerat samtycke innebär att de intervjuade deltar frivilligt och kan dra sig ur studien när som helst om de önskar (Kvale & Brinkman, 2017). Varje intervju har även inletts med information om studien och samtyckeskravet (se bilaga 2). Konfidentialitetskravet innebär att deltagarna i undersökningen ska hållas anonyma, deltagarna har i studien fått en pseudonym det vill säga ett annat namn i syfte att skapa anonymitet. Inga skolor nämns heller vid namn för att uppfylla konfidentialitet. Avslutningsvis finns nyttjandekravet, det innebär att insamlad data och material endast får användas i vetenskapligt syfte.

6 Resultat

En kvalitativ innehållsanalys av de sex intervjuerna har genomförts enligt Graneheim och Lundman (2014) och resultatet redovisas nedan. Fem övergripande teman är presenterade. Varje tema delas upp i flera kategorier. Inledningsvis presenteras temat Framgångsfaktorer i simundervisningen med de tre kategorierna Kunskap, Planering och Genomförande. Därefter kommer temat Kommunikation. Kommunikation består av de tre kategorierna

Kommunikation mellan idrottslärare och kollegor, därefter kategorin Kommunikation mellan idrottslärare och förälder och slutligen kategorin Kommunikation mellan idrottslärare och elev. Därefter kommer tema nummer tre som är de Begränsningar en idrottslärare möter i sin simundervisning. De kategorier som presenteras under Begränsningar är Logistik, Ekonomi och Personalbrist. Tema nummer fyra som presenteras är Trygghet och under Trygghet finns kategorierna Relation och Kontinuitet. Avslutningsvis kommer temat Otrygghet, med kategorierna Exponering och Deltagande. Varje kategori styrks med ett citat från intervjuerna som lyfter fram de intervjuades information. De teman och kategorier som framkom ur analysarbetet visas i figur 2 nedan.

Figur 2. Resultat av intervjuanalys

6.1 Tema: Framgångsfaktorer

Framgångsfaktorer delas upp i kategorierna Kunskap, Planering och Genomförande. I inledningen i resultatdelen beskrivs först hur Kunskap skapar goda förutsättningar för idrottslärare i simundervisningen. Därefter beskrivs den Planering som idrottslärare diskuterar och saker de tycker är viktiga inför simundervisningen. Vilka tankar och idéer som idrottslärarna har om verksamheten i simhallen och själva Genomförandet av simundervisningen som informanterna bedriver i simhallen avslutar temat framgångsfaktorer.

Kategori: Kunskap

De intervjuade lärarna i Idrott och Hälsa framhåller hur viktigt det är att få kontinuerlig fortbildning. En informant föreslår att man kontaktar Sveriges Livräddningssällskap (SLS) eller att man tar kontakt med den lokala simklubben om man vill få svar på frågor eller hjälp med fortbildning. Fortbildning höjer kvalitén på simundervisningen enligt informanterna och det blir mer givande besök i simhallen.

”Jag har gått två SLS heldagskurser, det handlade om hur man lär ut och hur man ska tänka. Man glömmer ju, då är det skönt med en uppfräschning. Vi gjorde om vår progression i simutbildning efter den senaste kursen.” (Elin)

Att få fortbildning på plats i simhallen är utvecklande, det blir en repetition, vilket alltid behövs, men även en chans att lära sig ny kunskap.

Kategori: Planering

Angående lärarens planering av simundervisningen nämns följande saker vid flera intervjuer: Idrottsläraren behöver en långsiktig plan över vad man gör vid varje besök i simhallen

”Vi utgick från SLS simmärken, det var viktigt att se en progression.” (Elin)

Svenska Simsällskapet och Svenska Livräddnings Sällskapets information är bra att utgå ifrån, enligt en informant, som menar att de olika simmärkenas krav vara bra att utgå ifrån i planeringen.

Idrottslärare uttrycker att man önskar planera för och skapa ett block i simundervisning, om man hade mer tid.

”att planera för ett block som man kanske gör i dans och orientering eller att man lägger upp det som en kurs, vi kan inte bara gå och simma som en happening. Vi skulle kunna ha en crawlkurs med flera tillfällen eller träna på det som man tycker är svårt.” (Sven)

Planeringen vid simundervisningen kan med fördel planeras som ett block, flera lektioner med olika moment och progression. Lärare i Idrott och Hälsa kan diskutera upplägg och planering för att sedan utföra i praktiken.

De intervjuade lärarna är eniga om att det är bättre med två besök i simhallen med kort tid emellan jämfört med ett besök per termin.

”Jag har alltid två gånger på raken inom kort tid, och inget besök den andra terminen.” (Sven)

Planeringen av simundervisningen togs upp av flera av informanterna och de betonade fördelen med att planera in två täta besök.

Vikten av att man startar med simträning i tidig ålder nämns av flera vid intervjun. Det är en faktor som underlättar inläringen. Det är smidigare att hjälpa en ung och liten person jämfört med en äldre, samt att det är enklare motivationsmässigt att få en yngre elev att delta.

”Det är svårt att dra ner någon till simhallen när de börjar närma sig 13-14 år.” (Erik)

Planera in simundervisning i tidig ålder nämns vid intervjuerna för när eleverna blir äldre blir det svårare på många plan.

I intervjuerna nämns det av en idrottslärare att de lärare som inte bedriver simundervisning utan bara har ett simtest när de är i simhallen behöver tänka om:

”Det tycker jag är pinsamt rent ut sagt, att se andra idrottslärare gå och bara köra ett simtest på 200 meter och sedan går de därifrån. Och bara check i kanten. Då får man engagera sig lite mer, vi har det ändå i vår utbildning.” (Sara)

Simundervisningen upplevs av en intervjuad idrottslärare som bristfällig, då det inte är simundervisning i simhallen utan mer en kontroll av simkunnighet. Med bättre planering

och mer resurser kan simundervisning genomföras istället för endast kontroll av simkunnighet.

Kategori: Genomförande

De intervjuade lärarna arbetar på olika sätt vid genomförande av simundervisning. De beskriver olika synpunkter om valet av lärarens placering i simhallen. Läraren som placerar sig på kanten förordar den placeringen för att man får en bättre överblick över eleverna, det innebär ett rent säkerhetstänkande att placera sig på kanten. De lärare som väljer att placera sig i vattnet med eleverna förordar den placeringen för att kunna ge mycket feedback och för att kunna korrigera rörelser och kunna öka tryggheten hos eleverna.

”du kan inte stå på land och bara simma med armarna, det är så mycket mer effektivt om du är i vattnet.”
(Sara)

Vid genomförande av simundervisningen poängterar flera lärare i Idrott och Hälsa vikten av att placera sig i simhallen för ökad säkerhet eller ökad delaktighet hos eleverna. Att som lärare placera sig i vattnet eller på bassängkanten i simhallen har olika förespråkare. Läraren gör ett genomtänkt val och väljer placeringen i simhallen beroende på vilket syfte man har och beroende på vilket behov som finns i elevgruppen.

Vid genomförandet av simundervisning nämns flera olika aktiviteter. De intervjuade beskriver att vattenvaneövningar genomförs, såsom att bubbla, dyka efter föremål, längddyk, olika jagelekar, flyta, glida, benspark med platta, trampa vatten och hoppa. För de äldre eleverna genomförs sträcksimning med progression i avstånd, till exempel simmar årskurs 8, 800 meter och man tränar även olika simsätt. Elever som inte är simkunniga får oftast simträning i en separat simgrupp, där simträningen ibland leds av idrottsläraren och ibland av en inhyrd simlärare. På en skola berättar man att man har en ”simgrupp” med nyanlända flickor som har önskat en homogen tjejgrupp. På en annan skola genomförs simundervisning för icke simkunniga som ett grupparbete, där simkunniga elever arbetar som monitorer.

”Nu har jag experimenterat också och testat med grupparbete och det fungerar så bra. Helt galet! Båda klasserna som jag hade när vi testade klarade av att crawla och då är det elever som precis lärt sig simma.”
(Sara)

Vid genomförande av simundervisning kan man variera utförandet där nya metoder, till exempel grupparbete kan utveckla kvalitén på undervisningen. Vid grupparbetet är det simkunniga elever som har hand om olika stationer och de tränar i förväg utvalda och inövade moment och de lär elever som inte kan simma olika färdigheter.

Genomförande av simundervisning innefattar olika simsätt. Det råder delade meningar om vilket simsätt man ska lära ut som första simsätt, bröstsim eller bröstcrawl. Frågan delar simvärlden, även bland de intervjuade går åsikterna isär, men så här resonerar en av de intervjuade idrottslärarna.

”Är du rädd för vatten så är det så mycket lättare att börja med bröstsim även om det är krångligare övning eller krångligare teknik, så är det mycket lättare för de behöver inte komma ner med ansiktet i vattnet.” (Per)

Det är ju dessutom olika traditioner, Svenska Livräddningssällskapet lär ut bröstsim och föreningar under Svenska Simförbundet lär ut bröstcrawl som första simsätt. Vid genomförande av simundervisning varierar det således.

Efter en genomgång av tankar kring simundervisningens genomförande, behandlas i nästa del vad som kan ge goda eller dåliga förutsättningar för simundervisningen nämligen bra eller dålig kommunikation.

6.2 Tema: Kommunikation

Kommunikation delas upp i kategorierna kommunikation mellan lärare, kommunikation mellan lärare och förälder och slutligen kommunikation mellan lärare och elev. Kommunikation kan öka möjligheterna eller till och med försvåra förutsättningarna till en bra simundervisning enligt intervju svaren från informanterna.

Kategori: Kommunikation mellan lärare

I intervju svaren framgår att det kollegiala tänkandet och att ha en gemensam kollegial samsyn är viktigt. Man arbetar nära kollegorna och man påverkar varandra, alla är beroende av alla i kollegiet. Flera av de intervjuade idrottslärarna påpekar svårigheten när man ibland möter kollegor med bristande förståelse, då man ska åka iväg på simundervisning.

”De ställer frågan, hur mycket ska ett ämne få ta, vi har orientering och friluftsliv också som ligger i kunskapskravet.” (Elin)

Kommunikationen mellan lärare är viktig för att öka förståelsen för varandras behov mellan ämnen. Idrott och Hälsa är ett av få ämnen där man ibland behöver lämna skolan för att träna specifika moment.

En annan idrottslärare svarade så här om kollegorna har förståelse för att simundervisningen tar tid:

”Det är väl inget jag diskuterar jättemycket utan det har varit så att vi har lagt det i ett smidighetsläge, vi är borta så här många timmar och då har det varit okej.” (Sven)

Kommunikation mellan lärare är en förutsättning för att simundervisningen skall fungera. Eftersom simundervisning sker på annan plats än i skolan kan denna ta tid från annan undervisning och förståelse från kollegor är nödvändig. En dialog med kollegorna är nödvändig för att öka förståelsen och få dem att förstå problemet. Ett par skolor uppger att man har ett fungerande samarbete och en bra dialog, där finns också förståelsen för behovet att åka på simundervisning.

Kategori: Kommunikation mellan lärare och förälder

Kommunikation mellan idrottsläraren och föräldrar är en annan punkt som nämns. En tydlig dialog med hemmet krävs för att få föräldrar att förstå vikten av att deras barn lär sig simma.

”Jag tänker då främst på vårdnadshavare som kommer från en annan del av världen där inte simning är lika naturligt, vi måste utbilda dem till att göra rätt för det är inte lätt att veta.” (Lars)

Kommunikationen mellan lärare och förälder är viktig eftersom de kanske inte förstår varför och vikten av att kunna simma. Det är också lämpligt om idrottsläraren kommer på föräldramöten och berättar om simundervisning, vilka krav som finns och vilka mål vi strävar mot. Det nämns bland intervjuerna att det även finns en ovilja hos några föräldrar att skolan åker och simmar. Det är möjligt att det kan vara en brist på tydlighet och information från skolans sida.

”Ja, men det är ju ovilja hos en del föräldrar som inte riktigt ser samma, tycker inte det är lika viktigt som vi tycker. Jag upplever väl att det är där bristen finns, det är elever från andra ekonomiska förutsättningar och föräldrar med ett annat modersmål än svenska.” (Lars)

I sammanhanget nämns också om skolans sätt att kommunicera bedömning via internet som skolorna använder sig av. Man använder en lärportal till exempel *Unikum*, där förälder kan följa sitt barns skolutveckling. I Unikum skriver läraren in i bedömningsmatriser som utgår från målen i läroplanen och skolan meddelar bedömda resultat. Exempelvis står det som mål för år 6, att eleven kan simma 200 meter varav 50 meter på rygg.

”När de inte når målen skrivs det alltid in i vår lärportal Unikum, där man behöver skriva in i ett åtgärdsprogram och vilka åtgärder man sätter in för att eleven ska nå målet, skriver jag i en kommentar så går det ut till föräldrarna.” (Sven)

Kommunikation till föräldrar kan gå ut digitalt såsom bedömning av olika moment.

Kategori: Kommunikation mellan lärare och elev

Idrottslärare anser att det är viktigt att vara tydlig gentemot eleverna och att våga ställa krav på ett aktivt deltagande i simundervisningen. Avslutningsvis nämns hur viktigt det är med positiv feedback när en elev har klarat sina 200 meter. Som idrottslärare kan man med fördel sprida informationen till kollegor. Det gör att de som inte är simkunniga påverkas och anstränger sig mer för att bli uppmärksammade enligt en informant.

”Jag skriver upp namnet på godkänd elev på tavlan i personalrummet och då ser alla andra lärare det och säger – Vah klarade du simningen och de blir stolta i veckor. Så att de blir överlyckliga, de vet vad som väntar lite” (Sara)

Hur kommunikationen är mellan lärare och elev är viktigt, positiv feedback kan locka fler till simundervisningen och till att eleverna anstränger sig mer.

6.3 Tema: Begränsningar

I föreliggande del beskrivs de begränsningar lärare i Idrott och Hälsa upplever. Om inte kommunikationen fungerar, ökar risken för att andelen begränsningar i simundervisningen ökar. Begränsningar som idrottslärare möter delas upp i kategorierna logistik, ekonomi och personalbrist.

Lärare i Idrott och Hälsa uttrycker sig varierat om de begränsningar de möter i simundervisningen? Ett övergripande svar sticker ut.

”Det är något som inte riktigt stämmer, jag kan tycka det är konstigt någonstans. Vi har en kunskapsskola där vi ska lära ut kunskap och så förväntas vi lära ut något som vi inte har resurser att lösa. Det står med i läroplanen och sedan kan man inte genomföra det träningsmässigt på ett bra sätt.” (Sven)

En typ av begränsning i simundervisningen som nämns bland de intervjuade lärarna i Idrott och Hälsa är logistik.

Kategori: Logistik

Logistiken är ett bekymmer säger majoriteten av de intervjuade, det tar mycket tid att ta sig till och från simhallen, ofta är det både busstransport och promenad. Tar resan mycket tid innebär det att man missar andra lektioner eller får schematiska problem, då simundervisning

oftast sker på skoltid. Närhet till simhall underlättar logistiken för en skola, nämner en lärare i intervjun, dock är det inte alla skolor förunnat att ha en simhall i närområdet. Svårighet att få tid i simhall nämns, då det är många skolor och klasser som vill vara med och dela på tiderna. På några skolor beställs bussresor centralt.

”Det är en väldig förmån av Mölndals stad att man anordnar busshämtning och simpersonal som tar hand om de som inte kan simma, allt bokas och betalas centralt.” (Erik)

I detta fall tar logistiken mindre tid för idrottsläraren, i andra fall nämns det att logistiken tar mycket tid och att det hade varit skönt att få hjälp med den då det är svårt att hinna med.

Kategori: Ekonomi

På ett par skolor nämns busskostnaden som en begränsning, man har få bussresor i tilldelning. Angående kostnadsfrågan.

”Gå till rektorn och säg att det står i styrdokumentet, vi måste träna simning, hur ska vi göra? Då har det inte varit några problem för mig.” (Sara)

Problemet med ekonomin löstes genom ett samtal med rektorn enligt en av de intervjuade idrottslärarna.

I något fall betalar man ganska mycket för simundervisningen som utförs av extern aktör.

”Vi hade SLS och en tjejgrupp, det kostade 125 kronor per elev och gång, då blev det begränsat antal gånger.” (Elin)

Ekonomin kan begränsa antalet besök i simhallen enligt en av de intervjuade, i det här fallet, köptes tjänsten simundervisning in.

Kategori: Personalbrist

Personalbrist är sista och avslutande kategorin under temat Bergänsningar. Skolor har svårt att avdela personal som åker med till simundervisningen. Idrottsläraren vill inte vara ensam i simhallen och ha ansvaret för en hel mellanstadieklass säger en informant. Elever med särskilda behov brukar ha med en assistent som kan avlasta idrottsläraren. På en annan skola följer skolvärden med och hjälper till.

”Skolvärden reser med elevgruppen och har vuxenansvaret”. (Sven)

Personalbristen i skolan innebär att det ibland kan vara svårt att få med någon kollega, dock nämns att skolvärden är med och avlastar.

I kommande del avhandlas de svar som handlar om det trygghetsskapande arbete som kan underlätta simundervisningen.

6.4 Tema: Trygghet

Trygghet delas upp i kategorierna relation och kontinuitet. En god relation till eleverna nämns som en grundförutsättning för trygghet och en god kontinuitet i verksamheten simundervisning ger en trygghet för eleverna, då de vet vad som förväntas av dem och vad som kommer att hända i simundervisningen.

Kategori: Relation

Relationen mellan läraren och elev är viktigt i den meningen att eleverna går till simundervisning med en trygghet och vetskap om vem som är där och håller i simundervisningen.

”Jag vill inte gå iväg och simma med någon som jag inte har en personlig relation till, det blir lite obehagligt. De vet vem jag är, jag har skojat med dem under lågstadietiden, då känns det lättsamt.” (Per)

Relationen med elever är viktig, och om eleverna känner idrottsläraren och har en tillit till personen ifråga är det lättare att få dem att delta i simundervisningen.

I två intervjusvar som gäller äldre elever, nämns den personliga kontakten med eleverna som mycket viktig:

”Jag försöker möta eleverna hela tiden och jag försöker prata med de väldigt mycket, skickar de ett PIM vet de att jag svarar, allt för trygghet och att undvika problem och missförstånd.” (Sara) ”Det är också viktigt att möta varje individ på den nivån som hen är.” (Per)

En god relation till eleverna är en förutsättning för trygghet, vilket kan innebära att man behöver finnas tillgänglig för eleverna enligt en av de intervjuade.

Kategori: Kontinuitet

En kontinuitet med lärare som arbetat länge på skolan och som eleverna skapat en relation till är viktigt enligt flera av intervjuvarerna. Det händer att elever inte vågar besöka simundervisningen, men tack vare att de ser verksamheten från sidan under ett år, så vågar de följa med senare, särskilt när bilden klarnat för dem:

” vi har elever som inte vågar åka och simma ena året och när de sett kompisar åka och simträna och hör att de lärt sig simma, kommer de och är med nästa år. De känner sig trygga då och så vet de vilka vi är Jag har ju jobbat några år på skolan nu.”

Kontinuitet är viktigt för tryggheten enligt de intervjuade både vad gäller verksamhet och personal.

Som en motpol till trygghet behandlar vi i nästa del otrygghet.

6.5 Tema: Otrygghet

Temat Otrygghet delas upp i kategorierna exponering och deltagande.

Kategori: Exponering

Under kategorin Exponering hamnar svar från flera av de intervjuade idrottslärarna att elever tycker det är jobbigt att visa sin kropp för andra elever och lärare.

”Det värsta är inte rädslan för vatten utan det är mest rädslan för att visa sig.” (Sara)

Det finns flickor som väljer bort simundervisningen för att de inte vill visa sig för andra enligt ett par av de intervjuade idrottslärarna. Läraren övertalade och svarade eleven ovan med:

”ja men ta ett par shorts över, man behöver inte ha bikini, t-shirts och shorts över baddräkten är ok för mig.” (Sara)

Vid ett par tillfällen genomför de tillfrågade lärarna könssegregerade simundervisningsgrupper på flickors begäran. Det finns flickor som tycker det är jobbigt med blickar, och kommentarer, i nämnda fall handlar det om högstadielklasser. Det händer att elever från andra kulturer inte känner att det är naturligt att bada tillsammans med någon från det motsatta könet. Det är här med att inte vilja visa sig för andra är en fråga som har ändrat sig över tid.

”Jag har jobbat länge, men tycker det har eskalerat, det här med kroppen har hänt så mycket konstigt de senaste åren. Det här med att inte byta om efteråt, väldigt mycket kroppsissues. Att vara naken och lättklädd i simhallen är jobbigt, att klä av sig tillsammans med andra man inte valt är jobbigt.” (Elin)

Elevers tankar kring att exponera sig måste tas på allvar och det är viktigt att man som lärare lyssnar och hjälper eleverna att avdramatisera situationen, man kan till exempel ha en t-shirt ovanpå baddräkten.

Kategori: Deltagande

Alla elever deltar inte på simundervisningen, några är svårmotiverade enligt de intervjuade lärarna. Det finns kanske ibland en ovilja hos elever att lära sig nämner en intervjuad idrottslärare. Elever som är negativt inställda till simundervisning kommer inte när det är dags att åka för att simma, enligt en informant.

”Det kommer ursäkter som att han glömde kläderna eller att man är borta just den dagen.” (Lars)

Deltagandet är svårt att påverka, men har en elev glömt kläder kan man ha lånekläder och simglasögon med till simundervisningen för att underlätta verksamheten enligt en idrottslärare.

En idrottslärare tycker att insatsen som krävs är hög vid simundervisningen för en svårmotiverad elev.

”Simning är svårt, är det dans kan man alltid be någon ta ett par takter, jag kan alltid be någon orientera, ta en kontroll som är ganska nära, men när det kommer till simning är det svårt att be någon om lite. Trots att alla elever vet att deras betyg i ämnet Idrott och Hälsa hänger på simningen är det ändå svårt att få alla att åka med till simhallen.” (Sven)

En idrottslärare tycker att det är svårt att få med alla elever till simhallen. Att öka deltagandet vid simundervisningen är en utmaning enligt flera informanter och det är svårt att nå alla elever, trots att det finns ett betygskrav kopplat till simningen.

6.6 Resultatsammanfattning

I resultatet framkommer fem teman, där varje tema delas upp i flera kategorier. Första temat är Framgångsfaktorer som delas upp i de tre kategorierna, Kunskap, Planering och Genomförande. Andra temat som framkommer är Kommunikation mellan alla berörda parter såsom kollegor, föräldrar och elever. Genom förbättrad kommunikation kan man på ett enkelt sätt öka möjligheterna att bedriva en förbättrad simundervisning. Ett tredje tema är Begränsningar, som gör att möjligheterna till simundervisning krymper. Begränsningarna Logistik, Ekonomi och Personalbrist som lärare i Idrott och Hälsa upplever påverkar simundervisningen i skolan mycket negativt. Fjärde temat handlar om Trygghet för

eleverna. Det är en mycket viktig ingrediens som vi behöver arbeta konstant med. Trygghet behöver genomsyra simundervisningen enligt de intervjuade idrottslärarna. Under Trygghet finns kategorierna Relation och Kontinuitet. Goda relationer med barnen och en kontinuitet i simundervisningen borgar för ökad trygghet och ökad simkunnighet. Femte och sista temat berör Otrygghet, vilket de intervjuade idrottslärarna nämner att några elever upplever i samband med simundervisning. Temat Otrygghet delas upp i kategorierna Exponering och Deltagande. Det finns till exempel elever som tycker det är jobbigt att visa sig för andra.

7 Diskussion

Syftet med studien var att utforska hur lärare i Idrott och Hälsa arbetar med simundervisning i skolan och ta reda på hur de tänker om simundervisning i skolan. Studien ger en tydlig bild av hur idrottslärare arbetar med simundervisning och hur idrottslärare tänker kring simundervisning. Vi får veta vilka problem de intervjuade lärarna i Idrott och Hälsa möter och vi får inblick i hur de löser de problem som de ställs inför.

7.1 Resultatdiskussion

Framgångsfaktorer: Temat Framgångsfaktorer delas in i kategorierna Genomförande, Kunskap och Planering. När lärare i Idrott och Hälsa berättar om hur de genomför simundervisning, uttrycker de att vattenvana är basen vid simundervisning och att den ger eleverna en grundtrygghet i vattnet. I intervjustudien beskrivs vattenvana under temat Framgångsfaktorer och därunder i kategorin Genomförande. De intervjuade lärarnas åsikt om vikten av vattenvana som en grund i simundervisningen stämmer väl överens med flera artiklar inom området. Litteraturen bekräftar lärarnas erfarenheter av att vattenvana ger en god trygghet i vattnet (Magias & Pill, 2013; Light, & Wallian, 2008; Langendorfer, 2012). De övningar som nämns av de intervjuade lärarna är olika slags grundövningar inom varje moment: förflyttning i vattnet, andas, doppa, flyta, rotera, glida och slutligen hoppa vilket följer litteraturens anvisningar och återfinns i den svenska simningens ABC, det vill säga vattenvana enligt Svenska simförbundet (2018). De intervjuade lärarna lyfter ytterligare en Framgångsfaktor som också finns under kategorin Genomförande, vikten av att börja med simundervisning i tidig ålder. Tidig start av simundervisning förbättrar förutsättningarna att senare uppnå simkunnighet för barn och ungdomar och dessutom bättre möjlighet att kunna agera i en nödsituation vid vatten. De intervjuade idrottslärarnas uppfattning bekräftas i litteraturen, där skolverket skriver om ett tydligt samband mellan simkunnighet och start med simundervisning i tidig ålder (Skolverket, 2014). Under Genomförande finns också val av olika simsätt vid simundervisning. Då man väljer vilket simsätt som lärs ut först, resonerar de intervjuade lärarna olika. De vill antingen fokusera på bröstcrawl eller bröstsim och oftast inte kombinera dessa två, medan forskning visar att en kombination av övningar från bröstcrawl och bröstsim rekommenderas (Langendorfer, 2013). Vid Genomförandet av simundervisning belyser flera intervjuade lärare vikten av att vara rätt placerad i eller vid bassängkanten. Idrottslärarna föredrar olika placeringar och de beskriver tydligt syftet med placeringen. Exempelvis kan läraren placera sig i vattnet med eleverna, det väljer man för att kunna ge eleven fysisk hjälp, man kan styra elevens rörelser och ge en snabb återkoppling av rörelserna. Placering vid bassängkanten kan läraren välja för att ha god överblick och för att ge ökad säkerhet för samtliga elever i gruppen. Tankar om strategisk placering för lärare vid simundervisning har inte berörts i litteraturen, men det är logiskt att placeringen ska vara

genomtänkt för att uppnå önskat syfte, såsom handfast hjälp med en elev, säkerhet och trygghet. Ett annat exempel under kategorin Genomförande är grupparbete som undervisningsform, vilket en av de intervjuade beskrev som väldigt framgångsrikt. Grupparbete som undervisningsform i simundervisning är inget som skrivits tidigare om i litteraturen. Nya arbetsformer, exempelvis grupparbete vid simundervisning kan leda till att utveckla undervisningen i simning, som i det här exemplet där elev lär elev. I intervjuerna nämns det av flera idrottslärare att simundervisning behöver innehålla många delar för att vara framgångsrik och behöver innehålla mycket mer än bara ett simtest. Lärarna säger att de lärare som inte bedriver simundervisning utan bara har ett simtest när de är i simhallen, behöver tänka om, då simundervisning är mycket mer än kontroll av simkunnighet, vilket också bekräftas i en studie. Studien beskriver också att lärare i idrott behöver utveckla nya tekniker i sin undervisning för att effektivisera simundervisningen (Yermahanova, 2016).

De Framgångsfaktorer lärare i Idrott och Hälsa ser i sin simundervisning finns också i kategorierna kunskap och planering. I intervjuerna beskriver lärare i Idrott och Hälsa effekter av fortbildning vilket förbättrat deras egen simundervisning. Ökad och fördjupad kunskap om simundervisning anses betydelsefullt och lärarna efterlyser kontinuerlig fortbildning. Fortbildning kan ge ”ringar på vattnet” genom att nya tankar väcks, vilket kan bidra till att utveckla nya arbetsformer inom simundervisningen. Fortbildning är något som ofta glöms bort och bör prioriteras i verksamheten, då flera lärare känner sig osäkra i undervisningssituationen i simhallen. Kunskap är en framgångsfaktor, då det hjälper lärare att höja nivån på simundervisningen. Ny kunskap kan öka variationen av övningar, ge en förbättrad progression samt ny kunskap, vilket kan öka motivationen hos idrottslärare att bedriva simundervisning. I litteraturen skrivs inget om fortbildning inom simundervisning för lärare i Idrott och Hälsa. En annan Framgångsfaktor som idrottslärarna nämner, återfinns i kategorin Planering. De intervjuade lärarna beskriver vikten av att ha en långsiktig plan för simundervisningen med tydlig progression, det ger en kvalitetshöjning av lektionerna i simhallen och ett mer effektivt tidsutnyttjande i simhallen, vilket överensstämmer med en studie i litteraturen (Yermahanova, 2016).

Kommunikation: Temat Kommunikation delas in i de tre kategorierna, Kommunikation mellan lärare, kommunikation mellan lärare och förälder och slutligen kommunikation mellan lärare och elev. Inledningsvis lyfter idrottslärare att dialogen med kollegor är viktig för att få deras förståelse till att gemensam tid måste avsättas till simundervisning. I intervjuaren framgår också att lärare i Idrott och Hälsa framhåller att kommunikationen med föräldrar kan ge ett stöd i arbetet med svårmotiverade elever och det kan även underlätta för elever från andra kulturer att delta i simundervisning. Det är otroligt viktigt att få med föräldrarna enligt intervjuaren. Dålig kommunikation innebär en begränsning avseende simundervisning medan en bra kommunikation kan vara en framgångsfaktor i de alla tre kategorierna, oavsett om det gäller mellan lärare, mellan lärare och förälder eller lärare och elev. I litteraturen står det inget om kommunikationens betydelse i sammanhanget för att underlätta att lära sig simma. I litteraturen skrivs dock att barn till utomeuropiskt födda är överrepresenterade i drunkningsstatistiken, Iran och mellanöstern är överrepresenterade, det kan indikera låg simkunnighet och dåliga kunskaper om vattensäkerhet (MSB, 2012). Att nå denna föräldragrupp och elevgrupp med information om vikten av att lära sig simma och med information om vattensäkerhet känns synnerligen högprioriterat. De intervjuade lärarna lyfter även detta viktiga behov i intervjuerna. Kommunikation mellan idrottsläraren, kollegor, föräldrar och elever behövs för att alla inblandade ska förstå vikten av att kunna simma och

underlätta samarbete. Förbättrade kommunikationsvägar kan enkelt förbättra simundervisning och samarbete i skolan med snabba effekter.

Begränsningar: Lärare i Idrott och Hälsa möter ofta utmaningar vid simundervisning. I denna intervjustudie samlas dessa kommentarer under temat Begränsningar. Begränsningarna är uppdelade i tre kategorier, Logistik, Ekonomi och Personal. Lärare beskriver problem med strukturella villkor för simundervisningen. Exempel på logistiska begränsningar kan vara svårighet att få tid i simhall. Det tar även mycket tid att åka till simhall och det gör att man missar andra lektioner. Ekonomiska begränsningar som informanterna beskriver kan vara att bussresor kan innebära en merkostnad och skolan kan tillhandahålla ett begränsat antal bussresor. Det kan dessutom vara dyrt att boka simbana eller att besöka simhallar. Informanterna berättar att det ibland kan vara svårt att få med skolpersonal vid simundervisning. Personalbegränsningar kan påverka ansvarsfrågan vid simundervisning i skolan. Det behöver diskuteras eftersom brist på personal i en miljö där hög säkerhet krävs innebär en risk för både lärare och elev. I litteraturen skrivs inget om de begränsningar idrottslärare möter i simundervisningen. Skolverket lämnar inga rekommendationer angående skolans säkerhetsansvar vid simundervisning utan trycker på skolans ansvar att lära elever vattenvana, simning och livräddning för att elever ska uppnå en säkerhet vid vatten (<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/simning-i-skolan>). Det vore önskvärt om skolverket preciserar vilka säkerhetskrav som kan ställas på skolan i samband med simundervisning för att kunna frigöra resurser för att kunna bedriva simundervisning med god säkerhet.

Trygghet: Under temat Trygghet finns kategorierna Relation och Kontinuitet. Lärarna i den här studien nämner att lärarens relation till eleven ger trygghet och underlättar deltagande i simundervisningen. Det finns elever som inte vill gå och simma med någon som de inte har en personlig relation till, det känns osäkert och otryggt. Lärare i Idrott och Hälsa anser att kontinuitet i simundervisningen ger mer trygghet för eleverna. En elev som kanske inte är mogen att delta i simundervisning i en årskurs kan vara det i nästa årskurs om de känner sig mer bekanta med miljön i simhallen och de deltagande lärarna. Ingen litteratur berör vikten av trygghet vare sig ur aspekten goda relationer eller ur aspekten kontinuitet vid simundervisning. Med trygghet avses inte bara säkerhet utan trygghet i betydelsen att vara bekväm i lärmiljön, att vara bekväm med läraren och i gruppen.

Otrygghet: Temat Otrygghet delas in i kategorierna: Exponering och Alla elever är inte med. Kategorin Exponering beskrivs av de intervjuade idrottslärarna som ”att det värsta är inte rädslan för vatten utan det är mest rädslan för att visa sig” som elever uttrycker det. Kategorin Alla elever är inte med beskrivs av de intervjuade lärarna som ett stort problem. En hundra procentig måluppfyllelse i simkunnighet är därmed svår att nå, då inte alla elever deltar i simundervisning. Några elever kanske inte besöker simhallen på grund av osäkerhet i samband med simhallsbesöket. Ingen litteratur berör problemet med otrygghet kring simundervisning.

Utanför bestämda teman: Ett viktigt område i simundervisning som diskuteras i litteraturen, men som ingen av de intervjuade idrottslärarna berört är i vilken miljö simundervisning ska ske. Simundervisning kan ske i bassäng eller utomhus i öppet vatten. Skillnaden är stor mellan att simma i tempererat varmt vatten inomhus jämfört med öppet vatten och kanske även med vågor (Langendorfer, 2015; Quan et al., 2015; Kjendlie, 2013). Ingen av de intervjuade lärarna nämner att de genomför simundervisning i annan miljö än i simhall. Att

kunna simma i olika miljöer och under olika förutsättningar är nödvändigt för barn och ungdomars vattensäkerhet och för att undvika drunkningsolyckor. Simträning och vattenvaneträning i olika miljöer är ett förbättringsområde vad avser simundervisning i skolan. För att ge barnen ökade simfärdigheter och en annan handlingsberedskap bör vattenvaneträning och simundervisning ske i olika miljöer. Drunkningsolyckor sker sällan i tempererade simhallar med bevakning, däremot sker de flesta drunkningsolyckor i hav och sjöar (MSB, 2013a).

Livräddning är en del i simundervisningen som tränas flitigt enligt de intervjuade lärarna och medvetenheten bland idrottslärarna är stor om säkerhetens betydelse och deras svar stämmer väl med litteraturen. Ett säkert agerande vid en livräddningssituation kan vara att man inte går i vattnet utan att man livräddar från land genom att kasta i ett rep, en livboj eller dylikt (WHO, 2014). Att lära befolkningen effektiv hjärt- och lungräddning, HLR är viktigt (WHO, 2014). I läroplanen skriver skolverket att eleven har som uppnåendemål i slutet av skolår 6 ”hantera nödsituationer vid vatten med hjälpskap under olika årstider” (2011, sid 54).

Den här studien har belyst viktiga arbetsområden som behöver uppmärksammas närmare. Bättre kommunikation, kunskap och planering skulle snabbt och förhållandevis enkelt kunna förbättra simundervisningen i skolan omedelbart. Den här studien har också belyst viktiga forskningsområden som behöver studeras närmare i framtiden. De mest intressanta teman som framkom var Trygghet och Otrygghet, där elever är rädda för att visa sig och därför inte vill vara med och delta vid simundervisningen. Det här med trygghet och otrygghet kring simhallsbesöket är ny information som denna studie kommit fram till. Tack vare att ansatsen i denna studie är induktiv, alltså att man förutsättningslöst analyserar text utan föregående antaganden om verkligheten, kan ny information som inte tidigare belysts framkomma. Om endast slutna frågor ställts hade denna viktiga slutsats inte framkommit som svar på de aktuella frågeställningarna. Att skapa trygghet vid simundervisning behöver prioriteras. Forskning i vad som gör barnen trygga skulle kunna utveckla nya arbetssätt och förhållningssätt vid simundervisning.

I studiens samtliga teman visas att simundervisning kräver resurser såsom tid, personal och ekonomi. Tid behöver avsättas till simundervisning och oftast behöver man avsätta mer tid än vad man gör idag till simundervisning för att höja kvaliteten på simundervisningen och för att nå högre simkunnigheten hos våra elever. Det är idrottsläraren som behöver ta det stora ansvaret och göra jobbet. Det är läraren i Idrott och hälsa som skapar förutsättningarna för god simundervisning. Ett stort engagemang och driv hos idrottslärarkåren måste till för att justera det upplägg som i slutändan ökar simkunnigheten. Vi har ett uppdrag i läroplanen som ska utföras och har man tagit sig till simhallen måste man som ansvarig lärare bedriva en bra simundervisning, ha en bra planering och en god progression av lektionerna som motsvarar läroplanens mål. Simundervisning i skolan behöver få högre prioritet. En likvärdig simundervisning av god kvalitet borde bedrivas på alla skolor.

7.2 Metoddiskussion

Metoden var en kvalitativ intervjustudie med innehållsanalys, vilket väl mötte syftet med studien att ta reda på hur lärare i Idrott och Hälsa tänker om simundervisning. De intervjuade lärarna berättade tankar och delade med sig av sina erfarenheter från egen simundervisning. Det finns delfrågor som bättre kunde besvarats genom att skicka ut en kvantitativ enkätstudie. Exempel på frågor kunde varit omfattning och utsträckning av simundervisning. Bristen att inte kunna ställa följdfrågor hade begränsat resultatet. Svar på lärares tankar och uppfattningar

passar bäst med en kvalitativ intervjustudie, eftersom en frihet finns hos både intervjuare och informant där samtalet kan utvecklas tillsammans.

Ett slumpmässigt urval används ofta vid kvantitativ forskning, vilket är olämpligt här, eftersom man då riskerar att få informanter med mindre erfarenhet och mindre engagemang. Genom att selektera strategiskt får man en större variation i svaren, där ett slumpmässigt urval kan riskera att skillnader mellan skolor socialt, ekonomiskt och kulturellt förloras. Att sådana skillnader kan påverka simkunnigheten är känt (WHO, 2014). Intervju valdes som datainsamlingsmetod för att förstå informanternas uppfattningar och se ämnet ur deras synvinkel. Om en skriftlig enkät hade använts, hade fler informanter kunnat svara, men urvalet av frågor hade byggts på befintlig kunskap och författarens förutfattade meningar. Då hade författarens frågeställningar kunnat bli bekräftade eller falsifierade. Intervjun ger möjlighet att få den intervjuades syn på sin verklighet utan att styras av den som intervjuar (Kvale & Brinkman, 2017). Intervjuerna genomfördes på en av informanten utvald plats, vilket mestadels fungerade väl, förutom vid en intervju. Där borde krav ställts på en lugn, enskild miljö medan informanten valt en plats som innebar störande moment.

I resultatdelen kommer samtliga informanternas åsikter och tankar fram. Citaten fördelas olika mellan informanterna där den mest citerade informanten har åtta citat och den minst citerade informanten har tre citat. Anledningen är att några av informanterna hade information inom fler områden än sina kollegor och därmed hade större bredd och djup i sina uttalanden. I efterhand kan diskuteras om de informanter som citerats i mindre utsträckning skulle fått fler följdfrågor redan vid intervjuerna eller om deras citat inom områden som berörts av många informanter skulle belysts mer. Trots detta är de utvalda citaten bäst på att förmedla aktuella frågeställningar och ett annat urval av citat hade troligtvis inte kunnat bidra till studiens resultat.

Tankar om att två forskare skulle gjort separata innehållsanalyser av intervjuerna för att se om gemensamma teman och kategorier skulle komma fram diskuteras. Om gemensamma citat valts ut och analysen blivit samstämmig, så hade denna studies tillförlitlighet ökat. Det fanns inga praktiska möjligheter att genomföra detta förfarande vilket kan ses som en begränsning av denna studie.

Tankar fanns initialt om att göra en observationsstudie rörande praktisk simundervisning, vilket hindrades av logistiska och praktiska svårigheter. En observationsstudie kunde ha varit värdefull. Men studien hade då haft ett helt annat syfte. Många olika områden behöver studeras om simundervisning och denna intervjustudie fyller ett tomrum med bristande forskning och kunskap inom området. Således är en intervjustudie mycket viktig eftersom det inte tidigare gjorts studier med samma syfte och frågeställningar.

Antalet informanter bestämdes i planeringsskedet till att bli sex stycken med tanke på lämplig mängd data att behandla. Vid intervju fem och sex började en mättnad synas i informationen, svaren upprepade sig och färre nya perspektiv kom fram. Antalet intervjuer uppfattades då som lämpligt för den här studien. Vid urvalet av informanter valdes erfarna lärare i Idrott och Hälsa från grundskolan som representerade både mellanstadiet och högstadiet och som var lämpliga att intervjuas. Sociala, ekonomiska och kulturella skillnader förekom mellan skolorna. I efterhand växer det fram att det hade varit av värde att intervjuas lärare som undervisar elever i simning i mycket socialt utsatta områden, då hade kanske en mättnad i svaren uppkommit senare och nya perspektiv hade kunnat visa sig. Det får ses som en

begränsning i studien att den inte visar hur idrottslärare tänker som arbetar i mycket socialt utsatta områden.

En begränsning är att analysen kanske kunde ha förbättrats om två oberoende forskare analyserat materialet och sedan enats om kategorier och teman. Värdefull information kan därför ha missats i analysen. En annan begränsning är att studien inte omfattar erfarenheter från mycket socialt utsatta områden.

Studiens styrka att den belyser ett inte tidigare studerat område. En annan styrka är att intervjusituationen var bekväm för alla inblandade vilket resulterade i givande samtal som höll hög kvalitet där tankar och erfarenheter lyftes fram.

7.3 Slutsatser och implikationer

Studien beskriver hur lärare i Idrott och Hälsa säger sig arbeta med simundervisning och hur lärarna tänker kring simundervisning. Vi får veta vilka problem de intervjuade lärarna i Idrott och Hälsa möter och vi får inblick i hur de löser de problem som de ställs inför. Den här studien både bekräftar befintlig kunskap och bidrar med nya synvinklar inom simundervisning i skolan.

För det första belyses vikten av enkla åtgärder som på kort sikt kan förbättra kvalitén på simundervisningen i skolan. De enkla åtgärder som behövs är att avsätta mer tid för: regelbunden fortbildning i simning för idrottslärare, avsätta mer tid för planering med progression av simundervisningen, arbeta med förbättrad kommunikation mellan idrottslärare och kollegor, arbeta med förbättrad kommunikation mellan idrottslärare och föräldrar samt arbeta med förbättrad kommunikation mellan idrottslärare och elev. För det andra framkommer intressanta teman i studiens resultat om trygghet och otrygghet, vilket är grundläggande förutsättningar för att lära sig simma. Hur man skapar ökad trygghet och undviker otrygghet skulle kunna vara föremål för vidare forskning. Undervisning i simning skiljer sig mycket från annan undervisning i skolan, man befinner sig i en miljö som för många elever kan upplevas som otrygg, eftersom det är en plats man kanske inte har besökt tidigare och den kan upplevas som farlig om man inte kan simma.

Simundervisning är ett område väl värt att utforska, diskutera, utveckla och arbeta med i ämnet Idrott och Hälsa. Att vara simkunnig kan ses som en livförsäkring och skolan bär ett stort ansvar. Inom ämnet Idrott och Hälsa är simkunnighet prioriterat i läroplanen och borde därmed vara lika högt prioriterat vid undervisning. Sverige är ett vattenland, vilket innebär att kunna simma är roligt och en otroligt viktig förmåga eftersom många aktiviteter sker kring och vid vatten, både som barn och vuxen. Det är en rättighet för alla elever i Sveriges grundskola att lära sig simma och vara trygga i vattnet.

Referenser

- Bryman, A. (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.
- Graneheim U. H. & Lundman. B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24(2) 105-112.
- Granskär M. & Höglund-Nielsen B. (2008) *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. Hungary. Författarna och Studentlitteratur .
- Imsen G. (2009). *Elevens värld*. Malmö: Holmberg AB.
- Kraepelin-Strid, E. (2014). Simkunnighet är viktigt eller...? Håkan Larsson & Jane Meckbach (red.). *Idrottsdidaktiska utmaningar* (s.164-175) (andra uppl.) Stockholm: Liber
- Kvale S. & Brinkmann S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Langendorfer, S. J. (2011). Considering drowning, drowning prevention, and learning to swim. *International Journal of Aquatic Research and Education*, 5(3), 236-243.
- Langendorfer, S. J. (2013). Which stroke first? *International Journal of Aquatic Research and Education*, 7, 286-289.
- Langendorfer, S. J. (2015). Changing learn to swim and drowning prevention using aquatic readiness and water competence. *International Journal of Aquatic Research and Education*, 9, 4-11.
- Light, R. & Wallian, N. (2008). A constructivist-informed approach to teaching swimming. *Quest*, 60, 387-404.
- Moran, K., Stallman, R.K., Kjendlie, P-L., Dahl, D., Blitvich, J.D., Petrass, L.A., McElroy, G.K., Goya, T., Teramoto, K., Matsui, A. & Shimongata,S. (2012). Can you swim? An exploration of measuring real and perceived water competency. *International Journal of Aquatic Research and Education*, 6, 122–135.
- MSB (2012). *Statistik och analys.Varför drunknar barn? En retrospektiv studie över barn som drunknat iSverige 1998-2011*. Karlstad. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Tillgänglig över internet. <https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/25595.pdf> [2018-09-22].
- MSB (2013a). *Drunkning i Sverige, 1997-2011*. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Tillgänglig över internet: <https://rib.msb.se/filer/pdf/26620.pdf>. [2018-09-12].
- MSB (2013b). *Guide till ökad vattensäkerhet – för kommuner och andra anläggningsägare*. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap: Tillgänglig över internet: <https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/27278.pdf>. [2018-09-12].

Rosengren L. (2016). *Babysimboken*. (upplaga 4:1). Uppsala: Linnéa Essentia.

Säljö, R. (2014). *Lärande i praktiken: ett sociokulturellt perspektiv*. (3. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Yermahanova, Amina; Nurmakhambetova, Dinara; Bozhig, Zhanbolat; Imanbetov, Amanbek
International Journal of Environmental and Science Education, v11 n18 p10895-10904 2016

World Health Organization. (2014). *Global report on drowning*. Spain: WHO

Elektroniska källor:

Mölnads Allmänna SimSällskap, (2018). <http://www.mass.se/> (hämtad 2018-05-13)

Göteborgs stad, (2017). Vårt Göteborg, Göteborgs stads nyhetstidning.
http://www.vartgoteborg.se/prod/sk/vargotnu.nsf/1/utbildning.gratis_simundervisning_i_alle_skolor_till_hosten (hämtad 2018-04-01)

Regeringen, (2017). Uppdrag angående administration, fördelning av medel och uppföljning av satsning på bidrag till avgiftsfri simskola för elever i förskoleklass
<http://www.regeringen.se/4b00ca/contentassets/964a4d2f931e4af58ff913d571919e4a/uppdrag-angaende-administration-fordelning-av-medel-och-uppfoljning-av-satsning-pa-bidrag-till-avgiftsfri-simskola-for-elever-i-forskoleklass.pdf> (hämtad 2018-04-01)

Skolverket, (2011). Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011.
<http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/idrott-och-halsa> (hämtad 2018-02-13)

Skolverket, (2014). https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D3358

Svenska Livräddningssällskapet, (2017). <https://svenskalivraddningssallskapet.se/> (hämtad 2018-02-13)

Vetenskapsrådet, (2017). God forskningssed. <https://www.vr.se/analys-och-uppdrag/vi-analyserar-och-utvarderar/alla-publikationer/publikationer/2017-08-29-god-forskningssed.html> (hämtad 2018-02-10)

Bilaga 1

Till dig som är lärare i Idrott och Hälsa Information och förfrågan om deltagande i intervjustudie

Simkunnighet är ingen självklarhet, tyvärr når inte alla elever målet i skolans läroplan LGR 11 att vara simkunnig i år 6.

Denna intervjustudie har som syfte att ta tillvara på lärares erfarenheter av simundervisning i skolan. Förhoppningsvis kan resultatet bidra till utveckla skolornas simundervisning och skapa bättre förutsättningar kring simundervisning.

Det är helt frivilligt att medverka i studien och du kan när som helst avbryta din medverkan. Intervjuerna kommer att genomföras på din arbetsplats eller en annan överenskommen plats. Intervjuerna beräknas ta ca 50 min.

Materialet från intervjuerna kommer att hanteras och presenteras så att inga enskilda personer kan identifieras.

Göteborg 22 mars 2018

Christer Bengtsson
Göteborgs Universitet
christer.bengtsson@gu.se
Telefon: 0709-816 806

Handledare:
Dean Barker

Bilaga 2

Intervjuguide

Information till informanten om syftet med studien: Lärare i Idrott och Hälsa tankar om simundervisning i skolan. Informanten är frivillig och anonym, inga svar kan identifieras och materialet används i forskningssyfte. Informanten kan avböja att svara på frågor och kan avsluta intervjun om man så känner.

Fråga till informanten: Är det ok att spela in intervjun?

Bakgrundsfrågor

1. Kan du ge lite kort information om skolan du arbetar på?
2. Hur länge har du arbetat här?
3. Hur länge har du arbetat som lärare i Idrott och Hälsa?
4. På vilket lärosäte studerade du?
5. Har du någon simutbildning eller egna erfarenheter av simundervisning utöver lärarutbildningen och din egen undervisning?
6. Vilka årskurser undervisar du i simning?
7. Hur mycket tid avsätter du till simundervisning?

De kommande frågorna är om din erfarenhet i simhallen

8. Vad händer när era elever besöker en simhall för första gången i skolsammanhang?
Följdfråga: Skulle du önska ett annat upplägg eller är du nöjd?
9. Vad har du för tankar om simtest och dess genomförande?
10. Elever som inte kan simma, hur gör ni med dom?
Följdfråga: Föräldrakontakt (åtgärdsplan - måluppfyllelse)
11. Elever som kan simma, hur gör ni med dom?
12. Hur ser dina tankar ut om skolans uppdrag (dvs läroplanens styrning) med simundervisningen?
13. Hur når ni framgång med er undervisning i simning? Har ni några nycklar?
14. Finns det några svårigheter eller begränsningar som ni möter?

De tre nästa frågorna är om begrepp

15. Hur ser du på begreppet ”vattenvana”.
16. Hur ser du på begreppet ”simkunnig”.
17. Hur tänker man om barn med särskilda behov?

Nu kommer några bilder som jag tänkte utgå ifrån.

18. Beskriv dina tankar kring bilden kopplat till simundervisning
Bild 1. Etnicitet / Kultur
19. Beskriv dina tankar kring bilden kopplat till simundervisning
Bild 2. Rullstol / Likvärdig undervisning
20. Beskriv dina tankar kring bilden kopplat till simundervisning
Bild 3. Flickor/ Pojkar / Kön
21. Hur skulle du vilja arbeta med simundervisning i skolan, önskescenario?
22. Är det något du skulle vilja tillägga?
Stort Tack!